

PATVIRTINTA

Plungės r. Liepijų mokyklos
direktorės 2021 m. gruodžio 31
d. įsakymu Nr. (1.13)-V1-149

PLUNGĖS R. LIEPIJŲ MOKYKLOS PROFESINĖS RIZIKOS VERTINIMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinės rizikos (toliau – rizika) vertinimo tikslas yra nustatyti ir įvertinti esamą ar galimą riziką darbe, ją pašalinti, o jei negalima pašalinti, įdiegti prevencijos priemones, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo rizikos arba ji būtų kiek įmanoma sumažinta.

2. Šiame dokumente vartojamos sąvokos:

2.1. **Biologinis veiksnys** – mikroorganizmai, įskaitant genetiškai modifikuotus, ląstelių kultūros bei žmogaus endoparazitai, galintys darbuotojui sukelti infekciją, alergiją ar apsinuodijimą.

2.2. **Cheminis veiksnys** – cheminis elementas ar junginys, grynas ar mišinys, egzistuojantis natūraliai arba gaminamas, naudojamas arba išskiriamas į aplinką, įskaitant atliekas, bet kokio darbo proceso metu, pagamintas tikslingai ar ne, teikiamas rinkai ar ne.

2.3. **Ergonominis veiksnys** – veiksnys, kurio pagrindą sudaro fizinio darbo krūvis ir įtampa bei darbo vietos pritaikymas darbuotojo galimybėms.

2.4. **Fizikinis veiksnys** – veiksnys, kurio pagrindą sudaro fizikinių substancijų kitimai aplinkoje.

2.5. **Fizinis veiksnys** – veiksnys, kuris kelia pavojų dėl netinkamo darbo vietos įrengimo, darbo priemonių, jų judančių dalių, kėlimo įrangos, keliamo krovinio, transporto priemonių, krentančių daiktų fizinio poveikio, taip pat dėl galimo sprogimo, gaisro, statinių stabilumo ir tvirtumo neužtikrinimo.

2.6. **Kompetentingas asmuo** – fizinis ar juridinis asmuo, turintis reikiamų įgūdžių, žinių, patirties ir įgytą kvalifikaciją, reikalingą rizikai vertinti: darbdaviui atstovaujantis asmuo, atliekantis įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ir apmokytas vadovaujantis Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendraisiais nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. A1-276 „Dėl Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai), darbdavio įgaliotas asmuo, kuriam pavesta atlikti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ir kuris yra apmokytas vadovaujantis Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendraisiais nuostatais, darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas, atitinkantis kvalifikacinius reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. vasario 1 d. įsakyme Nr. A1-60 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams, juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams ar fiziniams asmenims, atliekantiems darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, nustatymo“, profesinės sveikatos specialistas, atitinkantis kvalifikacinius reikalavimus, nustatytus Profesinės sveikatos specialistų, galinčių dirbti įmonėse, kvalifikacinių reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-271 „Dėl Profesinės sveikatos specialistų, galinčių dirbti įmonėse, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

2.7. **Nepriimtina rizika** – rizika, su kuria negalima taikstyti, nesvarbu, kokia būtų su ja susijusios veiklos nauda.

2.8. **Priimtina rizika** – rizika, kuri laikoma nereikšminga arba tampa nereikšminga taikant prevencijos priemones.

2.9. **Psichosocialinis veiksnys** – veiksnys, kuris dėl darbo sąlygų, darbo reikalavimų, darbo organizavimo, darbo turinio, darbuotojų tarpusavio ar darbdavio ir darbuotojo tarpusavio santykių sukelia darbuotojui psichinį stresą.

2.10. **Rizikos veiksnys** – cheminis, fizikinis, biologinis, ergonominis, psichosocialinis ar fizinis veiksnys, keliantis ar galintis kelti pavojų darbuotojo saugai ir sveikatai.

2.11. **Rizikos vertinimas** – procesas, kurio metu identifikuojami pavojai ir rizikos veiksniai, galimas jų sukeltos žalos sveikatai sunkumas ir žalos pasireiškimo tikimybė, atsižvelgiant į taikomas apsaugos priemones, nustatomas rizikos dydis bei priimamas sprendimas (įvertinimas) dėl rizikos priimtumo, t. y. nusprendžiama, ar rizika yra priimtina, toleruotina ar nepriimtina, ir prevencinių priemonių taikymo.

2.12. **Rizikos vertinimo objektas** – statinys (patalpa), darbo vieta ar kita darbovietės vieta, kurioje darbuotojas gali būti, darbo priemonė, technologinis procesas, keliantys ar galintys kelti riziką darbuotojui.

2.13. **Toleruotina rizika** – rizika, su kuria galima taikstyti, jei įdiegiamos rizikos prevencijos priemonės rizikai sumažinti iki praktiškai įmanomo dydžio, tai yra iki tokio dydžio, kai galima įrodyti, kad tolesnio rizikos mažinimo sąnaudos (išreikštos laiko sąnaudomis, pinigais ir (arba) darbo apimtimi) būtų neproporcingos, palyginti su pasiekama nauda.

2.14. Kitos šiame dokumente vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme.

3. Rizikos ar atskirų rizikos veiksnių įvertinimas įmonėje konkrečiuose rizikos vertinimo objektuose atnaujinama reorganizavus mokyklą ir susijungus trimis struktūriniais padaliniais - Platelių skyriui, Šateikių skyriui ir Platelių UDC skyriui galimai atsiradus naujiems rizikos veiksniams.

II SKYRIUS ROFESINĖS RIZIKOS DYDŽIŲ IR PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

1 lentelė. Žalos sveikatai sunkumo vertinimas

Žalos kategorija	Maža	Vidutinė	Didelė
Pasekmės darbuotojo sveikatai	Nemalonūs pojūčiai ir dirginimas (pvz., galvos skausmas, akių dirginimas, nepatogumų sukeltys laikini negalavimai), nelaimingi atsitikimai, nesukeliantys ilgai trunkančių negalavimų (pvz., paviršinės žaizdos, nedideli įpjovimai, nedideli sumušimai)	Nelaimingi atsitikimai ir ligos, sukeltys nedidelius, bet ilgalaikius ar pasikartojančius negalavimus (pvz., dalinis klausos netekimas, dermatitas, astma, nudegimai, smegenų sukrėtimas, sausgyslių patempimas, nedideli lūžiai ar kitos nedidelės traumos)	Nelaimingi atsitikimai ir ligos, sukeltys rimtus ir ilgalaikius negalavimus ir (arba) mirtį (pvz., daugybinės traumos, neįgalumas, netektas darbingumas)

2 lentelė. Žalos pasireiškimo tikimybės vertinimas

Žalos tikimybės kategorija	Labai tikėtina	Tikėtina	Mažai tikėtina	Labai mažai tikėtina
Tipinis dažnumas	Darbuotojas paprastai gali patirti žalą sveikatai ne rečiau kaip kas šešis mėnesius	Darbuotojas paprastai gali patirti žalą sveikatai kartą per penkerius metus	Darbuotojas paprastai gali patirti žalą sveikatai kartą per visą darbinio gyvenimo laikotarpį	Darbuotojas neturėtų patirti žalos sveikatai per visą darbinio gyvenimo laikotarpį

Rizika vertinama pagal galimą žalą sveikatai sunkumą (1 lentelė) ir žalą pasireiškimo tikimybę (2 lentelė)

3 lentelė. Rizikos dydžio vertinimo schema

Žalos tikimybės kategorija	Žalos kategorija		
	maža žala	vidutinė žala	didelė žala
Labai mažai tikėtina	Labai maža rizika	Labai maža rizika	Didelė rizika
Mažai tikėtina	Labai maža rizika	Vidutinė rizika	Labai didelė rizika
Tikėtina	Maža rizika	Didelė rizika	Labai didelė rizika
Labai tikėtina	Maža rizika	Labai didelė rizika	Labai didelė rizika

4 lentelė. Rizikos priimtimumo nustatymo schema

Rizikos dydis	Rizikos priimtimumas
Labai maža rizika	Priimtina
Maža rizika	Toleruotina
Vidutinė rizika	
Didelė rizika	
Labai didelė rizika	Nepriimtina

5 lentelė. Rekomendacijos dėl rizikos šalinimo ir (ar) mažinimo veiksmy

Rizikos dydis	Rekomendacijos
Labai maža rizika	Nereikia jokių papildomų veiksmy
Maža rizika	Nereikia jokių papildomų rizikos mažinimo ar šalinimo priemonių, išskyrus atvejus, kai joms įgyvendinti nereikia didelių sąnaudų (laiko, pinigų ir pastangų). Užtikrinti, kad veiktų esamos rizikos šalinimo ir (ar) mažinimo priemonės
Vidutinė rizika	Reikėtų nagrinėti, ar riziką galima pašalinti arba sumažinti iki priimtino lygio. Rizikos šalinimo ir (ar) mažinimo priemonės turėtų būti įgyvendintos per nustatytą laikotarpį. Užtikrinti, kad veiktų esamos rizikos šalinimo ir (ar) mažinimo priemonės
Didelė rizika	Reikėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos rizikos šalinimo ir (ar) mažinimo priemonės. Šios priemonės turi būti įgyvendintos nedelsiant per nustatytą laikotarpį. Jas įgyvendinant reikėtų spręsti klausimą dėl veiklos sustabdymo arba apribojimo arba, laukiant rizikos mažinimo priemonių įgyvendinimo pabaigos, taikyti laikinas rizikos šalinimo ir (ar) mažinimo priemones
Labai didelė rizika	Būtina iš esmės pagerinti rizikos šalinimo ir (ar) mažinimo priemones, kad rizika būtų sumažinta iki toleruotino arba priimtino dydžio. Veikla turi būti sustabdyta tol, kol bus įgyvendintos rizikos šalinimo ir (ar) mažinimo priemonės, kurios sumažintų riziką iki toleruotino arba priimtino dydžio. Jei rizikos sumažinti neįmanoma, turi būti draudžiama dirbti

PLUNGĖS R. LIEPIJŲ MOKYKLA
PROFESINĖS RIZIKOS ĮVERTINIMO KORTELĖ

	Rizika	Asmenys, kuriems kyla pavojus	Esamos kontrolės priemonės	Žala sveikatai	Tikimybė	Bendras rizikos vertinimas	Papildomos priemonės rizikai mažinti
1.	Kritimo ant lygaus paviršiaus pavojus; slidus pagrindas: išsilieję produktai (vanduo, alyva, degalai, atliekos ir kt.); klimatinės sąlygos (lapai, sniegas, ledas ir kt.); nelygus pagrindas; netinkamas pagrindas: danga apirusi, nelygi, duobėta, atsilupusios plytelės (plokštės); praėjimai užgriozdinti avariniais sandėliuojamais daiktais: žarnos, elektros prailgintuvai, kartoninės dėžės, plokštės ir kt.	Visi darbuotojai	Grindų nelygumų žymėjimas ryškia spalva, grindų dangos atnaujinimas, gero apšvietimo užtikrinimas	Maža	Tikėtina	Maža rizika	Informacinių pranešimų apie slidžias grindis įsigijimas
2.	Kritimo iš aukščio (nuo laiptų)	Visi darbuotojai	Instruktažai dėl saugaus darbo užsilipus, paskutiniojo ir pirmojo laipto pažymėjimas ryškia spalva	Maža	Tikėtina	Maža rizika	Rizika toleruotina
3.	Pavojus, susijęs su krovinio kėlimu rankomis	Aptarnaujantis personalas	Darbuotojų instruktavimas, papildomos darbo jėgos užtikrinimas keliant, nešant krovinius	Maža	Tikėtina	Maža rizika	Rizika toleruotina
4.	Pavojus, susijęs su judėjimu ir eismu	Visi darbuotojai	Saugaus eismo instruktažai, tinkamas darbo ir poilsio balansas, užtikrinamas tinkamas apšvietimas mokyklos teritorijoje	Maža	Mažai tikėtina	Maža rizika	Rizika toleruotina

5.	Pavojus, susijęs su daiktų griuvimu ir kritimu	Aptarnaujantis personalas	Užtikrinti tvarką sandėliuojant daiktus, darbuotojų instruktavimas	Maža	Mažai tikėtina	Maža rizika	Rizika toleruotina
6.	Pavojus, susijęs su mašinomis ir jų įranga	Aptarnaujantis personalas	Darbuotojų instruktavimas, papildomi instruktažai dirbant mašinomis, geros mašinų techninės būklės užtikrinimas, apsaugos priemonių išdavimas	Didelė	Mažai tikėtina	Labai didelė rizika	Įspėjamųjų instrukcijų išskabinimas darbo vietoje
7.	Pavojus ir pakenkimai, susiję su triukšmu	Visi darbuotojai	Mokykloje stebimas triukšmo lygis, triukšmą keliantys darbai atliekami tada, kai kiti darbuotojai turi galimybę pasirinkti kitą darbo vietą	Maža	Tikėtina	Maža rizika	Rizika toleruotina
8.	Pavojus, susijęs su gaminamais produktais, su išmetimais ir atliekomis	Virėjos	Mokykloje vykdoma griežta maisto produktų kokybės kontrolė	Maža	Mažai tikėtina	Maža rizika	Rizika toleruotina
9.	Gaisro, sprogimo pavojus	Visi darbuotojai	Gaisro signalizacijos, priešgaisrinės saugos mokymai ir instruktažai, evakuaciniai planai	Didelė	Mažai tikėtina	Labai didelė rizika	Šateikių skyriuje įsirengti papildomų apie gaisrą įspėjančių garso signalizacijų Nuolatiniai priešgaisriniai mokymai ir instruktažai Evakuacinių kelių praeinamumo užtikrinimas

10.	Pavojus, susijęs su elektra	Visi darbuotojai	Nuolatinė elektros instaliacijos priežiūra, darbuotojų instruktavimas	Didelė	Mažai tikėtina	Labai didelė rizika	Elektros instaliacijos atnaujinimas Pakankamas skaičius elektros lizdų įrengimas (tam, kad nebūtų poreikio naudoti prailgintuvų)
11.	Pavojus, susijęs su apšvietimu	Visi darbuotojai	pilno numatyto projekte ir instaliuoto apšvietimo galingumo užtikrinimas	Maža	Tikėtina	Maža rizika	Judesio lempų įrengimas, tamsiose, nepastovaus apšvietimo reikalaujančiose zonose
12.	Pavojus, susijęs su ekranų naudojimu	Pedagoginis personalas, administracija	Kompiuterinės įrangos atnaujinimas, tinkamo darbo režimo parinkimas	Maža	Tikėtina	Maža rizika	Rizika toleruotina
13.	Pavojus, susijęs su aplinkos klimatu	Visi darbuotojai	Užtikrinamas patalpų šildymas ar vėdinimas pagal poreikį, darbo režimas planuojamas atsižvelgiant į oro sąlygas ir temperatūrą	Maža	Tikėtina	Maža rizika	Oro kondicionavimo priemonių įsirengimas
14.	Pavojus, susijęs su apmokymo trūkumu	Aptarnaujantis personalas	Įvadiniai ir pakartotiniai instruktažai, sudaromos sąlygos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui	Maža	Mažai tikėtina	Maža rizika	Organizuoti papildomus mokymus personalui pagal poreikį
15.	Infekcija	Visi darbuotojai	Sveikatos patikrinimų kontrolė, apsaugos priemonių nuo galimų infekcijų išdavimas,	Vidutinė	Tikėtina	Didelė rizika	Susitarimų dėl infekcijų plitimą ribojančių veiksnių mokykloje kontrolė

			srautų valdymas				
16.	Stresas	Pedagoginis personalas, administracija	Mokykloje laikomasi geros psichologinio klimato politikos	Vidutinė	Tikėtina	Didelė rizika	Nuolat stebėti darbuotojų nuotaikas ir savijautą, atlikti organizacijos mikroklimato tyrimus
17.	Pervargimas	Pedagoginis personalas, administracija	Laikomasi tinkamo darbo ir poilsio režimo	Vidutinė	Tikėtina	Didelė rizika	Nuolat stebėti darbuotojų nuotaikas ir savijautą, atlikti organizacijos mikroklimato tyrimus
18.	Pavojus vairuojant	Mokyklinio autobuso vairuotojai	Nuolatiniai instruktažai, blaivumo kontrolė ir prevencija, transporto priemonės techninės būklės užtikrinimas, tinkamas darbo ir poilsio režimas	Didelė	Tikėtina	Labai didelė rizika	Gebėjimas valdyti psichoemocinę įtampą
19.	Pavojus apsinuodyti cheminėmis medžiagomis, nusideginti šarmais ar rūgštimis	Valytojos, chemijos mokytojai	Nuolatiniai instruktažai	Vidutinė	Mažai tikėtina	Vidutinė rizika	Naudojamų cheminių priemonių saugos duomenų lapai
20.	Apsiplikyti karštu vandeniu ar maistu	Virėjos	Nuolatiniai instruktažai, apsauginės prijuostės	Vidutinė	Tikėtina	Didelė rizika	Nuolat tikrinama naudojamų virtuvės priemonių būklė
21.	Nusideginimas	Virėjos	Nuolatiniai instruktažai, karščiui atsparios pirštinės	Vidutinė	Tikėtina	Didelė rizika	Nuolat tikrinama naudojamų virtuvės priemonių būklė

Išvada – Rizikos valdomos ir numatytos priemonės jų vykdymui

Kortelę užpildė

Liepijų mokyklos Platelių skyriaus
ūkvedys

Stasys Jakštas

Direktorė

Erika Laurinaitienė

Profesinės rizikos įvertinimas atnaujintas 2021 m. gruodžio 31 d.

Profesinės rizikos įvertinimą atnaujino

Liepijų mokyklos Platelių skyriaus
ūkvedys

Stasys Jakštas

Pastabos. Rizikos atnaujintos reorganizavus mokyklą. Peržiūra atliekama kiekvienais metais arba įvykus nelaimingam atsitikimui.